

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: konsulent
Arkivsaksnr.: 08/1481-2

Arkiv: 010 &21

HØRINGSNOTAT OM ENDRINGER I VALGLOVEN OG KOMMUNELOVEN

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Saksdokumenter:

- Høringsnotat av 27.06.2008 (ikke vedlagt)

Saksopplysninger:

Kommunal- og Regionaldep. legger i høringsnotatet fram forslag til enkelte endringer i valglov og kommunelov.

Høringsnotatet, som er på ca 80 sider, er ikke vedlagt saken, men forelegges formannskapet på møtet, i tillegg kan notatet leses på

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/hoeringer.html?id=1940>.

Det som foreslås endret omtales i korthet nedenfor:

- Forslag om å innføre ei ordning med "tidligrøysting", dvs at velgerne fra 01.juli har anledning til å kontakte sin kommune for å be om å få forhåndsstemme før den ordinære forhåndsavstemminga starter 10.august:

Både departement og en del kommuner har fått spørsmål fra velgere om å få forhåndsstemme tidligere enn 10.august. En har også fått spørsmål om det samme fra utenlandsstudenter.

Departementet er meget opptatt av at flest mulig skal få anledning til å stemme, av den grunn åpnes det for en ordning med å kunne forhåndsstemme før den fastsatte dato.

For kommunenes ståsted må det være ei klar forutsetning for dette at manntall er ferdiglaget og at stemmesedler er ferdig trykket og klar til bruk. En må selvsagt opprette forhåndsstemmemottaket på et tidligere tidspunkt enn vanlig, men dette oppfattes som uproblematisk.

- Forslag om at kommunen kan fastsettes at valglokalene på valgdagen skal holde åpent til kl.

21.00. Det foreslås at 1/3 av kommunestyrets medlemmer kan vedta at lokalene skal være åpne til kl. 21.00.

Gjeldende lov fastsetter at valglokalene skal stenges senest kl. 20.00 på valgdagen mandag, åpningstidene for hvert enkelt valglokale har dessuten blitt vedtatt av valgstyret.

Dersom forslaget vedtas vil det nå være opp til kommunestyret og vedta åpningstidene.

Saksbehandler har i utgangspunktet ingen merknader til forslaget, da det fortsatt vil være mulig for det enkelte kommunestyre å vedta at lokalene skal stenges senest kl. 20.00.

Egen evaluering viser at vi ikke har mottatt noen negative reaksjoner fra velgerne på de åpningstidene vi har praktisert. Et vesentlig momemt her vil også være at valgoppgjøret blir forskjøvet tilsvarende med en time lengre åpningstid. Men forslaget innebærer som sagt at dette er noe kommunen selv kan vedta, en har derfor ingen innvendinger mot forslaget som sådan.

- Forslag om at 1/3 av medlemmene i kommunestyret kan vedta at kommunen skal avholde valg over to dager.

I Hemne kommune har en allerede praksis for to-dagers valg, (søndagsåpent i Kirksæter krets, Hemnehallen). Det er derfor ingen merknader til at et mindretall i kommunestyret kan vedta valg over to dager.

- Forslag om innføring av "lovbruddsgebyr" ved brudd på valgloven § 9-9

Etter Valglovens § 9-9 er det forbudt å offentliggjøre valgresultat og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkinger foretatt på valgdagen før alle valglokalene har stengt.

En offentliggjøring før kl. 20.00 (21.00 iflg. forslag) vil derfor være et lovbrudd. Dette lovbruddet er imidlertid ikke straffesanksjonert. I høringsforslaget foreslås et gebyr for brudd på loven i begrenset oppad til kr. 2.000.000,-.

Saksbehandler har ingen merknader til en ny slik bestemmelse, da slike tilfeller vil bli fulgt opp av sentrale myndigheter.

- Forslag om hjemmel for valgobservasjon

Norge er gjennom internasjonale kovensasjoner og dokument forpliktet til å ta imot nasjonale og internasjonale valgobservatører. I det såkalte "København-dokumentet" fra 1990 har man forpliktet seg til både å invitere og til å ta imot valgobservatører fra andre medlemsland i OSSE – Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa.

Det er den enkelte kommune og fylkeskommune som har ansvar for praktisk gjennomføring av valg i Norge. Gjeldende lovgivning har ingen bestemmelser om slik valgobservasjon. Departementet har derfor ingen hjemmel til verken å skrive ut akkreditering for observatører, legge til rette for valgobservasjon eller til å pålegge kommunene å ta imot observatører.

Norske kommuner må ved alle valg være forberedt på å ta imot nasjonale og internasjonale observatører. Etter departementets forslag til lovendring vil kommunene være forpliktet til å ta imot alle akkrediterte observatører.

Saksbehandler har ingen merknader til forslag til lovendring på dette punkt.

- Forslag om en prinsippbestemmelse i kommuneloven om rådgivende lokale folkeavstemninger og hjemmel for innsamling av data ved slike folkeavstemninger.

Det foreslås endring i Kommunelovens kap. 6A – Innbyggerinitiativ og *rådgivende lokale folkeavstemninger*:

Ny §39b Lokale folkeavstemninger.

1. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv bestemme at det skal avholdes rådgivende lokal folkeavstemning.
2. Kommunene og fylkeskommunene plikter å gi de oppgaver som departementet finner er nødvendige for å offentliggjøre informasjon om lokale folkeavstemninger.

Det enkelte kommunestyre kan også i dag vedta å gjennomføre lokale folkeavstemninger.

Departementet ønsker med dette å lovfeste denne anledningen.

Det er viktig å merke seg at departementet sitt forslag innebærer en hjemmel for rådgivende lokale folkeavstemninger. Kommunestyret forplikter seg ikke til å følge det resultat som avstemmingen gir.

Vurdering:

Rådmann har ingen merknader til departementets forslag til endring i valglov og kommunelov som omtalt ovenfor.

Rådmannens tilråding:

Hemne kommune gir sin tilslutning til de forelagte forslag til endringer i Valgloven og Kommuneloven.

Behandling:

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Hemne kommune gir sin tilslutning til de forelagte forslag til endringer i Valgloven og Kommuneloven.